

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА КИНА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Народна Република Кина за поттикнување и заемна заштита на инвестициите, ишто Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 18 септември 1997 година.

Број 08-2964/1
18 септември 1997 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА КИНА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Народна Република Кина за поттикнување и заемна заштита на инвестициите, склучен на 9 јуни 1997 година во Пекинг.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, кинески и на англиски јазик гласи:

ДОГОВОР

меѓу Владата на Република Македонија

и

Владата на Народна Република Кина

за поттикнување и заемна

заштита на инвестициите

Владата на Република Македонија и Владата на Народна Република Кина (во натамошниот текст: договорни страни),

Со намера создавање на погодни услови за инвестирање на инвеститори на една договорна страна на територијата на другата договорна страна;

Имајќи предвид дека преку заемното поттикнување, унапредување и заштита на инвестициите ќе се стимулира целовната иницијатива на инвеститорите и ќе се унапреди стопанскиот развој на двете држави;

Со желба да се интензивира стопанската соработка меѓу двете држави врз основа на еднаквост и заедничка корист;

Се согласија за следното:

Член 1 Дефиниции

За целите на овој договор,

1. Изразот "инвестиција" се однесува на секој облик на средства инвестирани од инвеститорите на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна, во согласност со нејзините закони и прописи, особено, но не исклучиво, опфаќа:

- а) подвижен и неподвижен имот и други имотни права како што се залози и закупи;
- б) акции, удели или било која друга форма на учество;
- в) парични побарувања или побарувања по основ на извршени активности со стопанска вредност;
- г) авторски хонорари, индустриска сопственост, know how и good will;
- д) концесии одобрени со закони или договор врз основа на закон, вклучувајќи ги концесиите за истражување, обработка, добивање и експлоатација на природни ресурси.

2. Изразот "инвеститор" значи во однос на секоја договорна страна:

- а) физички лица кои имаат статус на државјани на таа договорна страна во согласност со нејзините закони;
- б) правно лице, вклучувајќи и компании, организации и асоцијации инкорпорирани или основани според законите и прописите на таа договорна страна и кое има седиште на територијата на таа договорна страна.

3. Изразот "приходи" ги означува износите кои се остваруваат од инвестициите, како што се профити, дивиденди, капитална добивка, камата, авторски хонорари или други видови на приходи.

4. Секоја промена на формата во која се инвестирани средствата не влијае врз нивниот карактер како инвестиции.

5. Изразот "територија" ја означува територијата на секоја од договорните страни одредена според нејзините закони и граничните подрачја врз кои секоја од договорните страни има суверени права или јурисдикција во согласност со меѓународното право.

Член 2

Поттикнување, одобрување и заштита на инвестициите

1. Секоја договорна страна на својата територија, во согласност со сопствените закони и прописи, ќе ги поттикнува и

ќе ги одобрува инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна.

2. Секоја договорна страна ќе дава помош и ќе обезбеди поволни услови за добивање на визи и работни дозволи на државјаните од другата договорна страна на сопствена територија во врска со активностите врзани за инвестициите.

3. Инвестициите на инвеститори на било која договорна страна ќе добијат праведен и еднаков третман и ќе бидат целосно заштитени на територијата на другата договорна страна. Секоја договорна страна се согласува дека, без предрасуди спрема своите закони и прописи, нема да преземе било какви неоправдани или неправични мерки на својата територија со кои би влијаела врз управувањето, одржувањето, користењето, употребата, отуѓувањето, проширувањето, ликвидацијата на инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна. Секоја договорна страна ќе ја исполнува секоја обврска во која влегла во поглед на инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна.

Член 3

Третман на инвестициите

1. Ниту една договорна страна на својата територија нема да даде понеповолен третман на инвестициите или приходите на другата договорна страна од оној кој таа го дава на инвестициите или приходите на инвеститорите од било која трета држава.

2. Ниту една договорна страна на својата територија нема да даде понеповолен третман на инвеститорите од другата договорна страна во поглед на нивното управување, употреба, користење, отуѓување, проширување, ликвидација на нивните инвестиции, од оној кој таа го дава на инвеститорите од било која трета држава.

3. Освен одредбите од ставовите 1 и 2 од овој член, секоја од договорните страни треба до степенот до кој тоа е можно да дава ист третман, во согласност со своите закони и прописи, на инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна како оној кој таа го дава на своите сопствени инвеститори.

4. Одредбите од ставовите 1-3 нема да бидат протолкувани на начин за да обврзе една договорна страна да даде на инвеститорите од другата договорна страна привилегии дадени на инвестициите на инвеститорите од трета држава врз основа на царинска унија, слободна трговска зона, економска унија, договор за одбегнување на двојно оданочување или за олеснување на пограничната трговија.

Член 4

Експропријација

Инвестициите на инвеститорите на било која од договорните страни не смеат да се подложат на експропријација или национализација или на други мерки кои имаат ефект како и експропријацијата или национализацијата (во натамошниот текст "експропријација") на територијата на другата договорна страна, освен во случај тие мерки да се преземени во јавен интерес за внатрешните потреби на таа договорна страна, во согласност со домашните законски процедури и со соодветен надоместок. Таквиот надоместок треба да одговара на пазарната вредност на експроприраното вложување непосредно пред експропријацијата или пред експропријацијата да станала јавна, треба да ја содржи каматата пресметана на годишна ЛИБОР основа од денот на експропријацијата до денот на исплатата, треба да се исплати без доцнење и треба да може ефикасно да се реализира и слободно да се пренесува. Во тој случај, доцнењето започнува да тече од денот на поднесувањето на соодветното барање и не смее да го надмине рокот од шест месеци.

Член 5

Надоместок за загуби

Инвеститорите на едната договорна страна кои трпат загуби во инвестициите на територијата на другата договорна страна поради војна или други вооружени конфликти, вонредна состојба, побуна, востание или граѓански немири на територијата на таа договорна страна, ќе добијат од другата страна третман во однос на реституција, надоместок, компензација или друго решение ако постои, не помалку поволен од оној кој таа договорна страна го дава на инвеститорите од трета земја. Исплатите кои се јавуваат како резултат на тоа треба да можат слободно да се пренесуваат.

Член 6

Пренос

1. Секоја договорна страна, во согласност со своите закони и прописи, ќе го гарантира на инвеститорите на другата договорна страна преносот на нивните инвестиции и приходи на територијата на едната договорна страна, вклучувајќи ги:

- а) капиталот и додатните средства неопходни за одржување и развој на инвестицијата;
- б) капиталната добивка, профитите, дивидендите, каматите и другите приходи;
- в) средствата остварени од целосна или делумна продажба или ликвидација на инвестициите;
- г) средствата исплатени поради склучен договор за заем врзан за инвестицијата;

- д) авторски хонорари и провизии;
- ѓ) средства за договорени проекти;
- е) заработувачките на државјаните на другата договорна страна кои вршат работа која е врзана за инвестицијата на територијата на едната договорна страна;
- ж) компензациите од членовите 4 и 5 од овој Договор.

2. Наведениот пренос ќе се изврши по официјалниот девизен курс на договорната страна која одобрила инвестиција, кој важи на денот на вршење на преносот, под услов да се исполнети сите финансиски обврски спрема договорната страна.

Член 7

Пренесување на права

Ако едната договорна страна или нејзина агенција исплати средства на било кој од инвеститорите по основ на гаранција која ја одобрила за инвестиција на тој инвеститор на територијата на другата договорна страна, другата договорна страна ќе го признае таквиот пренос на право или барање на инвеститорот во корист на првата договорна страна или нејзината агенција и ќе ја признае суброгацијата на првата договорна страна или агенција на таквото право или барање. Пренесеното право или барање не смее да е поголемо од првобитното право или барање на инвеститорот.

Член 8

Спорови меѓу договорните страни

1. Секој спор меѓу договорните страни во врска со толкувањето или примената на овој Договор, колку што е тоа можно, ќе се реши со советување преку дипломатски канали.

2. Ако спорот не се реши на овој начин во рок од шест месеци, на барање на едната договорна страна, ќе се достави до ad hoc арбитражен суд.

3. Арбитражниот суд ќе биде составен од три арбитра. Во рок од два месеца од приемот на барањето за арбитража на едната договорна страна од другата договорна страна, секоја страна ќе именува по еден арбитер. Двата арбитра, во текот на следните два месеца, заеднички ќе именуваат трет арбитер кој е државјанин на трета земја која има дипломатски односи со двете договорни страни. Третиот арбитер ќе биде именуван од двете договорни страни за претседател на арбитражниот суд.

4. Ако арбитражниот суд не се конституира во тек на четири месеци од денот на приемот на писменото известување за арбитража, едната договорна страна во отсуство на друг договор може да го покани претседателот на Меѓународниот суд на

правдата да именува арбитер или арбитри кои сèуште не се именувани. Ако претседателот на Судот е државјанин на една договорна страна или ако е на друг начин спречен во извршувањето на оваа функција, најстариот член на Меѓународниот суд на правдата кој не е државјанин на ниту една договорна страна ќе биде поканет да го направи неопходното именување (именувања).

5. Арбитражниот суд ќе ја одреди постапката. Судот ќе ја донесе својата одлука во согласност со одредбите на овој Договор и правилата на меѓународното право признаени од двете договорни страни.

6. Судот ќе ја донесе својата одлука со мнозинство на гласови. Оваа одлука ќе биде конечна и обврзувачка за двете договорни страни. Ad hoc арбитражниот суд, на барање на било која договорна страна, ќе ја образложи сопствената одлука.

7. Секоја договорна страна ги сноси трошоците направени од сопствениот арбитер и за нејзиното претставување на арбитражните расправи. Трошоците направени од претседателот на Судот ќе бидат сразмерно платени од двете договорни страни.

Член 9

Спорови меѓу инвеститор и договорна страна

1. Секој спор меѓу инвеститор на едната договорна страна и другата договорна страна во врска со инвестиции на територијата на другата договорна страна ќе се реши спогодбено, колку што е тоа можно, преку преговори меѓу страните во спорот.

2. Ако спорот не може да се реши преку преговори во рок од шест месеци, двете договорни страни имаат можност спорот да го поднесат до надлежниот суд на договорната страна која ја одобрила инвестицијата.

3. Ако спорот кој го вклучува износот на компензацијата за експропријација не може да се реши во рок од шест месеци со преговори од точка 1 на овој член, на барање на едната страна, тој може да се поднесе до Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID) или до ad hoc арбитражен суд. Одредбите на овој став нема да се применуваат ако инвеститорот ја изменил постапката од точка 2 на овој член.

4. Ваков арбитражен суд за секој поединечен случај ќе се конституира на следниот начин: секоја страна на спорот ќе именува по еден арбитер, а двата арбитри ќе именуваат за

претседател државјанин од трета земја која има дипломатски односи со двете договорни страни. Првите два арбитра ќе бидат именувани во рок од два месеци по писменото известување за арбитража од едната страна на спорот до другата, и претседателот ќе биде именуван во рок од четири месеци. Ако во текот на овој период судот не се конституира, секоја страна од спорот може да го повика Генералниот секретар на Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови да ги изврши неопходните именувања. Ако Генералниот секретар е државјанин на една од договорните страни или е на друг начин спречен во извршувањето на оваа функција, следниот најстар член на Меѓународниот центар за решавање на спорови околу инвестиции, кој не е државјанин на било која од договорните страни ќе биде повикан да ги изврши неопходните именувања.

5. Судот ја одредува сопствената постапка. Меѓутоа, судот може за време на одредувањето на постапката да ги применува арбитражните правила на Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови.

6. Судот ќе ја донесе својата одлука со мнозинство на гласови. Таа одлука ќе биде конечна и обврзувачка за двете страни на спорот. Двете договорни страни ќе обезбедат одлуката да се применува во согласност со националното законодавство.

7. Одлуката на судот ќе биде во согласност со националното законодавство на договорната страна на спорот која ја прифатила инвестицијата вклучувајќи ги нејзините правила за решавање на конфликтот, одредбите од овој Договор и општо прифатените правила од меѓународното право прифатени од двете договорни страни.

8. Секоја страна на спорот ќе ги сноси трошоците кои ги направил членот на судот кој таа го именувала и трошоците за правното претставување на расправите. Трошоците за именуваниот претседател и останатите трошоци ќе бидат сразмерно поделени меѓу двете страни на спорот.

Член 10

Други обврски

Ако третманот кој едната договорна страна го дава во согласност со нејзините закони и прописи на инвестициите или на активностите кои се врзани со инвестиции на инвеститори на другата договорна страна е поповолен од третманот обезбеден со овој Договор, ќе се применува поповолниот третман.

Член 11

Примена на Договорот

Овој Договор ќе се применува на инвестиции на инвеститори на една договорна страна кои се извршуваат пред

или по неговото влегување во сила, во согласност со важечките закони и прописи на територијата на другата договорна страна.

Член 12 **Консултации**

1. Претставниците на двете договорни страни повремено ќе одржуваат состаноци со цел да:

- а) ја разгледуваат примената на овој Договор;
- б) разменат правни информации и можности за инвестирање;
- в) решаваат спорови кои настанале поради инвестициите;
- г) составуваат предлози за поттикнување на инвестициите;
- д) проучуваат други прашања во врска со инвестициите.

2. Онаму каде што едната договорна страна бара консултации за било кои прашања од точка 1 на овој член, другата договорна страна ќе даде брз одговор, а консултациите ќе се одржуваат наизменично во Пекинг и Скопје.

Член 13 **Влегување во сила, валидност и прекин**

1. Овој Договор ќе влезе во сила на првиот ден од месецот што следи по денот кога двете договорни страни меѓусебно писмено ќе се известат дека ги извршиле сите внатрешни законски постапки и ќе остане во сила десет години.

2. Овој Договор ќе остане во сила ако една договорна страна не достави писмено известување една година пред истекот на рокот од точка 1 на овој член до другата договорна страна за откажување на овој Договор.

3. По истекот на почетниот десетгодишен период, било која договорна страна може во секое време да го прекине овој Договор со писмено известување, најмалку една година порано, на другата договорна страна.

4. Во однос на инвестициите извршени пред откажувањето на Договорот, одредбите од член 1 до член 12 ќе се применуваат во текот на наредните десет години од денот на прекилот на Договорот.

Како потврда за она што се договорија, целосно ополномоштените претставници на нивните Влади го потпишаа овој Договор.

Составен во дупликат во Пекинг, на 9 јуни 1997 година, на македонски, кинески и англиски јазик, сите текстови се подеднакво автентични. Во случај на разлики во толкувањето, ќе се применува англискиот текст.

**ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Златка Попова
Потпретседател на Владата
на Република Македонија

**ЗА ВЛАДАТА НА НАРОДНА
РЕПУБЛИКА КИНА**

Лиу Шанцај
Заменик министер во Министер-
ството за надворешна трговија
и економска соработка на
НР Кина

**马其顿共和国政府和中华人民共和国政府
关于鼓励和相互保护投资协定**

马其顿共和国政府和中华人民共和国政府(以下称“缔约双方”),

愿为缔约一方的投资者在缔约另一方领土内的投资创造有利条件;

认识到相互鼓励、促进和保护此种投资将有助于提高投资者的商业积极性和增进两国的繁荣,

愿在平等互利的基础上加强两国间的经济合作;

达成协议如下:

第一条 定义

本协定项下,

一、“投资”一词系指缔约一方投资者依照缔约另一方的法律法规在缔约另一方领土内投入的各种财产,特别是包括,但不限于:

- (一) 动产、不动产和其他财产权利,如抵押权和质权;
- (二) 股份、股票和其他任何形式的参股;
- (三) 金钱请求权或具有经济价值的其他行为请求权;
- (四) 著作权、工业产权、专有技术和工艺流程;